

Lønner Lærere og Lærereinder med Pension, om det er rigtigt at have fast ansatte Lærere, eller kun at have Lærere, som man antager paa Opfigelse, om det er rigtigt, at Skolecommissionerne bestaae i deres nuværende Skikkelse eller ikke osv. Det vilde føre os overmaade vidt, om vi i en saadan lille Lov skulde behandle disse almindelige Spørgsmaal, men netop dette, at en Afgjørelse i den Retning, som de Herrer foreslaae, dog vilde forudsætte, at man virkelig undersøgte dette Spørgsmaal og gif ind paa en alvorlig Behandling deraf, medens man paa den anden Side ikke kan gaae ind derpaa i den Udstrækning, det vilde forandre, forekommer mig at vise, at det ikke er rigtigt at optage det Slags Bestemmelser. En Lov, der kun supplerer en almindelig Lov, kan dog ikke godt optage Bestemmelser for det enkelte Forhold, der staaer i Strid mod de Bestemmelser, der vedblive at gjælde for de øvrige Forhold. Vil man have en saadan Ordning af Skolevæsenet, hvorved man bestemmer, at der ikke skal være fast ansatte Lærere, at der ikke skal gives Pension, at Communalbestyrelserne skulle have den afgjørende Stemme osv., maa man fremkomme med Forslag til en saadan Lov, som tager det hele Skolespørgsmaal under Behandling; ellers forekommer det mig, at man tager Bestemmelser, uden at disse faae den Behandling og Drøftelse, som dog er nødvendig. Det gjælder f. Ex. om Pensionsspørgsmaalet. Naar man vedtager at give Folk Pension, retter man jo Lønnen derafter; Pensionsretten er en Deel af den Løn, de Vedkommende faae, idet man ved Ansættelsen af Lønningsforholdene tager dette Moment med i Betragtning. Nu at behandle dette uden al Sammenhæng med det Øvrige, troer jeg virkelig vilde føre til en mindre heldig Behandling og Afgjørelse. Dernæst vilde det være forvirrende; thi det er ikke hensigtsmæssigt, at man i en almindelig Lov har visse Bestemmelser og i en mindre Lov Bestemmelser om samme Art af Forhold, der gaae i en ganske anden Retning. Man fordrer Klarhed og Bestemthed i Loven, men saadanne Bestemmelser i Tiløve, der gaae i modsat Retning af den almindelige Lovs Bestemmelser, kunne kun fremkalde Forvirring, og endelig vil den med

Hensyn til Anvendelsen være upraktisk, idet man dog ikke naaer det, man vil. Dette gjælder om Skolecommissionens Udelukkelse, og det gjælder ogsaa med Hensyn til den faste Ansættelse; thi den endelige Afgjørelse af disse Spørgsmaal kan man dog ikke tage fra Skoledirectionen, og den vil naturligviis forandre Skolecommissionens Betænkning, naar man indstiller en Lærereinde. Man har altsaa ikke vundet det Mindste ved at forbigaae den i Forveien; kun har man forhalet Sagen og maaskee bragt disse to Autoriteter i en vis Spænding ligeoverfor hinanden. Jeg maa derfor indstændigt tilraade det høie Thing at forkaste de Forslag, der gaae i denne Retning, og jeg skal dertil kun sige, at den høitærede Minister jo har erklæret, at enkelte af disse Bestemmelser ere af den Natur, at han ikke vilde see sig istand til at indstille Loven til Vedtagelse, hvis de vedtages. Nu er det vistnok ganske rigtigt, at denne Lov ikke berører store Forhold, og at det derfor ikke vilde være nogen stor Ulykke, at den kom ud; men de Herrer, der have stillet disse Ændringsforslag, sætte dog Priis paa, at man kommer ind i den Retning, de tænke sig, og saaledes som Loven foreligger for os, er der et bestemt Fremskridt fra den nu gjældende Ordning. Bliver denne Lov ikke vedtagen, gjælder den kongelige Bekjendtgjørelse, hvorved en Examen for Lærereinder indrettes, og hvorved Retten til at blive ansat som Lærereinde knyttes til at have underkastet sig Examen. Allerede dette vil i flere Retninger forhindre en fri Udvikling af dette Forhold, hvad dog efter den stedsundne Forhandling de fleste Herrer synes at sætte Priis paa. Naar man saaledes vil sammenligne, hvad der vil komme ud, naar denne Lov bliver vedtagen, og hvad der nu gjælder, saa troer jeg, at de Herrer ville indrømme, at der stæer et bestemt Fremskridt, og det forekommer mig ikke, man skal undlade at medtage dette, fordi man ikke kan opnaae Alt, hvad man ønsker. Med disse Ord skal jeg altsaa tillade mig at anbefale de Herrer at vedtage de af Udvalget stillede Forslag, eller saaledes som de foreligge fra Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet.